

Karolína Hajská
Característica del español de Costa Rica

Posudek vedoucí diplomové práce

Španělsky psaná diplomová práce Bc. Karolíny Hajské je jednou z mála, které se zabývají některou ze středoamerických variant španělského jazyka. Autorka si vytkla za cíl podat základní lingvistickou charakteristiku této varianty z hlediska foneticko-fonologického, morfosyntaktického a lexikálního.

V souvislosti s tím, že v evropském kontextu se jedná o problematiku nepříliš zkoumanou, je třeba vyzdvihnout, že autorka shromáždila relevantní bibliografii, kterou podrobně prostudovala, a využila rovněž spolupráci a konzultace s rodilými mluvčími.

Úvodem je pojednáno o středoamerické španělštině a zároveň stručně porovnány její varianty, mexická, honduraská, guatemalská, nikaragujská a panamská. Poté se diplomantka plně zaměřuje na španělský jazyk v Kostarice, historii jeho výzkumu, na stěžejní autory a díla, z nichž ve své práci vychází, zejména na jazykový atlas ALECORI Miguela Ángela Quesady Pacheca.

Práce je ústrojně rozčleněna do několika částí, z nichž tři hlavní odpovídají základním jazykovým rovinám - foneticko-fonologické, morfosyntaktické a lexikální. Z lingvistického hlediska je přínosné, že autorka nepodává charakteristiku kostarické španělštiny jako nedílného celku, ale přistupuje k ní podle jednotlivých dialektálních oblastí země, jejichž dělením se zabývá již v první kapitole. Podrobný rozbor, který se soustřeďuje na specifické rysy, je doplněn řadou příkladů převzatých od Quesady Pacheca a dalších autorů. Nejsou opominuty ani nativní jazyky a limónská kreolština, jimž je věnována poslední kapitola.

Cenné je pojednání o *ustedeo*, *voseo* a *tuteo*. Přínosem je vlastní vklad v podobě dotazníkového výzkumu ohledně používání zájmen *Ud.*, *vos* a *tú*. I když zde byly uplatněny sociolingvistické proměnné, jde pouze o malý vzorek 17 lidí, tudíž by bylo možno usuzovat na jejich malou výpovědní hodnotu. K. Hajská však porovnává výsledky své ankety s podobným výzkumem J. A. Thomase a M. Á. Quesady Pacheca, který její závěry potvrzuje. Výhradu mám jen k součtům procentuálního vyjádření u některých položek (str. 43, 44). V případě, že u někoho z informantů nebylo na všechny otázky odpovězeno, měla by tato skutečnost být graficky vyznačena.

Po formální stránce je práce pečlivě zpracována, doplněna mapkami a přehledy. Ojedinelé jsou přehmaty v souvislosti se záměnou výrazů *lengua nativa* a *lengua materna* (str. 9), s antepozicí předmětu (např. str. 59, 60), v rodu *varios regiones* (str. 64), v konkordanci zvratného zájmena s podmětem (str. 68).

Bibliografie ukazuje, že se K. Hajská zabývala vytčenou problematikou velmi důkladně. Opírala se zejména o významná díla Quesady Pacheca, týkající se kostarické mluvy, především o jeho nejnovější lingvistické atlasy. Oceňuji, jak již bylo řečeno, že pracovala jak s prameny současnými (Carballo, Thomas atd.), tak klasickými, které jsou v oblasti výzkumu amerických variant stále aktuální (Fontanella de Weinberg, Henríquez Ureña, Moreno de Alba, Agüero Chaves, Zamora Elizondo). Postrádala jsem pouze práce Francisca Morena.

Podněty k obhajobě:

Měla autorka možnost se blíže seznámit s důvody, proč je užívání Ud. neutrální, jak uvádí Murillo Medrano (str. 39)?

Zaznamenala tento rys i ve vlastním výzkumu?

Odkud převzat seznam lexémů v kap. 5.2.6?

Celkově lze konstatovat, že Bc. Karolína Hajská splnila vytčený cíl a stanovené požadavky. Doporučuji předloženou diplomovou práci k obhajobě a předběžně ji hodnotím stupněm výborně.

PhDr. Anna Mištinová, Ph.D.

V Praze dne 7. září 2015